

NOTAT

Codex Advokater P/S
Damhaven 5 B
7100 Vejle

16. januar 2022

Journalnr.: 226920

Advokat:
Jens Flensborg
jfl@codexlaw.dk

Sekretær:
Michelle Amtorp Hansen
mah@codexlaw.dk
Direkte: +45 7643 5286

Muligheder for bygherrebidrag ifm. lokalplanarbejde

1. Indledning

Hedensted Kommune har bedt mig udarbejde et notat, om kommunens muligheder for i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner at stille krav om, at ejeren / udstykkeren / udvikleren / bygherren (herefter samlet benævnt som *bygherren*) bidrager hertil økonomisk eller på anden måde.

Notatet er udarbejdet på baggrund bestemmelserne i planlovens § 13, stk. 3 og 4, og § 21c, med tilhørende lovbemærkninger, samt By- og Landskabsstyrelsens [Vejledning om lokalplanlægning](#) fra 2009 og Naturstyrelsens [Vejledning om bygherres bidrag til udarbejdelse af lokalplaner, sikkerhedsstillelse og frivillige aftaler om udbygning af infrastruktur efter planloven](#) fra 2014. Der findes kun i begrænset omfang klagenævnspraksis, som belyser spørgsmålet.

2. Overordnet om reguleringen af bygherrebidrag til lokalplanarbejdet

Kommunen er iht. planloven (PL) planmyndighed for kommuneplaner og lokalplaner. Arbejdet med udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplaner er derfor *myndighedsarbejde*. Det er derfor også kommunen, som skal afholde omkostninger forbundet hermed.

En fravigelse af dette klare udgangspunkt, sådan at udgifterne herved helt eller delvist overvælttes på bygherren, må derfor forudsætte, at der er den fornødne lovhjemmel hertil. PL giver i et vist omfang mulighed for at kræve forskellige former for bygherrebidrag. Det kan overordnet komme på tale i tre forskellige situationer:

- Hvis bygherren ønsker at gennemføre et projekt, som er lokalplanpligtigt, og som samtidig er i overensstemmelse med kommuneplanen, jf. PL § 13, stk. 3.
- Hvis bygherren ønsker at gennemføre et projekt, hvor arealet skal overføres fra landzone til byzone, jf. PL § 13, stk. 4 (disse tilfælde kan være sammenfaldende med § 13, stk. 3).
- Hvis der er tale om en situation, hvor der i forbindelse med ændringen af planlægningen på ejerens anmodning indgås en udbygningsaftale om infrastruktur iht. PL kap. 5a, jf. særligt § 21c.

Spørgsmålet om, hvornår der kan opkræves et bygherrebidrag, og spørgsmålet om, hvad et sådant bidrag kan omfatte, er imidlertid ikke identisk i de tre situationer. De forskellige muligheder i de forskellige situationer gennemgås derfor hver for sig i det følgende.

I alle tre tilfælde gælder det dog, at kommunens adgang til at kræve, at bygherren bidrager til udarbejdelsen af planforslagene, er betinget af, at planlægningen igangsættes *efter anmodning fra bygherren*.

I de tilfælde, hvor kommunen har en ret til at kræve bidrag fra bygherren gælder det herudover også generelt, at der er tale om *en ret*, og altså *ikke en pligt* for kommunen til at kræve dette.

Selv om muligheden for at kræve bistand fra bygherren er udnyttet, gælder det herudover også generelt, at kommunen *ikke hermed kan fraskrive sig ansvaret for planernes indhold* med henvisning til, at det er udarbejdet af bygherren hhv. dennes professionelle rådgivere. Det er fortsat kommunen, der som myndighed er ansvarlig for planerne, dvs. at de lever op til lovgivningens krav, og at der i forbindelse med udarbejdelsen er foretaget de fornødne undersøgelser, fx i relation til støj og miljø, samt at planforslaget og den endeligt vedtagne plan i øvrigt overholder anden lovgivning, herunder miljøvurderingslovens krav om screening og/eller miljøvurdering.

Det vil naturligvis også fortsat være kommunen selv, der i sidste ende skal behandle og vedtage planforslagene og offentliggøre de endeligt vedtagne planer.

3. Muligheden for at kræve bidrag efter § 13, stk. 3

3.1 Planlovens § 13, stk. 3

PL indeholder hjemmel til, at kommunen kan kræve bidrag fra private til kommunens udarbejdelse af forslag til en lokalplan i almindelige lokalplansager. Det følger af lovens § 13, stk. 3 (min fremhævelse):

"Hvis en udstykning eller et byggearbejde mv. som nævnt i stk. 2 er i overensstemmelse med kommuneplanen, påhviler det kommunalbestyrelsen snarest at udarbejde et forslag til lokalplan

og derefter fremme sagen mest muligt. **Kommunalbestyrelsen kan i et sådant tilfælde forlange, at udstykkeren eller bygherren yder kommunen bistand til planens udarbejdelse.**”

Bestemmelsen i § 13, stk. 3, skal som det ses af ordlyden sammenholdes med bestemmelsen i § 13, stk. 2, om lokalplanpligt. Bestemmelsens første punktum er udtryk for, at kommunen har pligt til at fremme et lokalplanpligtigt projekt med et lokalplanforslag – dvs. udarbejde og vedtage forslaget – hvis det projekt, som bygherren ønsker at realisere, er i overensstemmelse med kommuneplanen.

I disse tilfælde er det dog samtidig bestemt, at kommunen kan forlange, at ”*udstykkeren eller bygherren yder kommunen bistand til planens vedtagelse*”, jf. bestemmelsens 2. pkt. Muligheden for at kræve bistand er som anført en *ret*, men ikke en *pligt* for kommunen.

En afgørelse om, at kommunen kræver bistand til lokalplanens udarbejdelse iht. § 13, stk. 3, kan påklages til Planklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, dvs. om kommunen krav om bistand holder sig inden for rammerne af det som kan kræves efter § 13, stk. 3.

3.2 Betingelser for at kræve bidrag

Indledningsvist kan det slås fast, at kommunens ret til at kræve bygherrebidrag efter § 13, stk. 3, 2. pkt., gælder uanset om ejendommen er placeret i byzone, sommerhusområde eller landzone.

Muligheden for at kræve bygherrebidrag er imidlertid betinget af, 1) at projektet er lokalplanpligtigt, og 2) at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen.

3.2.1 Projektet skal være lokalplanpligtigt

Det er for det første en betingelse, at den udstykning eller det byggearbejde, som bygherren ønsker at gennemføre, er lokalplanpligtigt, jf. PL § 13, stk. 2. Dette krav er ikke så overraskende – hvis ikke projektet var lokalplanpligt, ville det jo ikke være nødvendigt at udarbejde en lokalplan.

Projektet skal således angå en større udstykning eller et større bygge- eller anlægsarbejde som fx etablering af et nyt boligområde eller større erhvervsbebyggelse. Hvornår der foreligger lokalplanpligt må vurderes med udgangspunkt i Planklagenævnets og tidligere nævns almindelige praksis herom.

3.2.2 Projektet skal være i overensstemmelse med kommuneplanen

Det er dernæst en betingelse, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen. Når en bygherre retter henvendelse til kommunen om udarbejdelse af et lokalplanforslag, vil det ofte være til et projekt, som er i overensstemmelse med kommuneplanen, hvor bistand så kan kræves.

Der kan imidlertid også forekomme andre situationer, eksempelvis:

- Hvis ejendommen allerede er omfattet af en lokalplan eller byplanvedtægt, som imidlertid er i strid med kommuneplanen (fx hvis byplanvedtægten siger erhverv og den nyere kommuneplan siger bolig), og kommunen derfor skal udarbejde en ny lokalplan for, at bygherrens ønsker iht. kommuneplanen kan realiseres, har kommunen i den forbindelse *ret til at kræve bistand* af den bygherre, der ønsker det lokalplanpligtige projekt iværksat.
- Hvis der *ikke* er overensstemmelse mellem det ønskede lokalplanpligtige projekt og kommuneplanen, vil kommunen ikke være forpligtet til at udarbejde en lokalplan, jf. § 13, stk. 3, 1. pkt., hvorfor et ønske herom kan afslås. Der vil i givet fald heller *ikke* være nogen *anledning til at kræve bistand* efter § 13, stk. 3, 2. pkt.
- Hvis kommunen i sidstnævnte situation (hvor et givent projekt ikke er i overensstemmelse med kommuneplanen), alligevel er indstillet på at fremme bygherrens projekt ved at ændre kommuneplanen ved et tillæg ifm. at der udarbejdes et lokalplanforslag, er man uden for ordlyden af bestemmelsen i § 13, stk. 3. Det må derfor antages, at kommunen i disse tilfælde *ikke kan kræve bistand* til udarbejdelsen af lokalplanen - om end det nok sker ofte i praksis alligevel.

(Hvis planændringen fører til, at et areal overføres fra landzone til byzone kan situationen være omfattet af § 13, stk. 4, om sikkerhedsstillelse, jf. nedenfor i afs. 4).

3.3 Hvem kan der kræves bidrag af?

Kommunen kan kræve bidrag fra den, der ønsker at iværksætte den givne lokalplanpligtige udstykning hhv. byggeri eller den givne udstykning, som kræver udarbejdelse af lokalplan. Det vil typisk være udstykkeren eller bygherren.

Kommunen kan derimod alene kræve betaling af bygherren for udarbejdelse af den af lokalplanforslaget, som ejes/kontrolleres af den pågældende bygherre, men altså omvendt ikke en evt. del af planen, som ikke ejes/kontrolleres af bygherren. I givet fald kan bygherren kun anmodes om at yde bidrag til sin egen del i det omfang en sådan opdeling er mulig.

3.4 Hvilken form for bidrag kan der kræves?

3.4.1 *Bistand ved udarbejdelse af lokalplan*

Det følger af ordlyden af § 13, stk. 3, 2. pkt. sammenholdt med 1. pkt., at den plan, som kommunen kan kræve bistand til udarbejdelse af, skal angå en **lokalplan (dvs. lokalplanplanforslag)**.

Kommunen kan derimod *ikke* kræve bistand til kommunens udarbejdelse af et forslag til kommuneplan eller kommuneplantillæg efter denne bestemmelse.

3.4.2 Kun bidrag af teknisk karakter

Det fremgår af lovforarbejderne til bestemmelsen (oprindeligt § 16, stk. 4, i kommuneplanloven), at den bistand til lokalplanarbejde, som kommunen kan kræve af bygherren efter § 13, stk. 3, 2. pkt., **kun** kan være af **teknisk karakter**. Det fremgår også af Naturstyrelsens vejledning fra 2014 (s. 8) og [NKO 447/2008](#).

Som eksempler på teknisk bistand nævnes i den forbindelse, at bygherren leverer tegninger eller selv udarbejder udkast til bestemmelser i lokalplanen.

Bygherren kan også anmodes om at udarbejde udkast til det samlede lokalplanforslag, dvs. med redegørelse, bestemmelser og tegninger. Kommunen kan i givet fald stille krav til, at det sker med udgangspunkt i kommunens normale lokalplanskabelon.

3.4.3 Ikke betaling for kommunens eget lokalplanarbejde

Kommunen kan derimod ikke kræve betaling hos bygherren for, at kommunens eget arbejde med at udarbejde et lokalplanforslag, dvs. i tilfælde, hvor forvaltningen selv forestår udarbejdelse af lokalplanforslaget. Der kan således ikke efter § 13, stk. 3, opkræves betaling ud fra kommunens eget tidsforbrug, dvs. ud fra et opgjort tidsforbrug og en fastlagt timetakst. (det kan derimod ske ifm. med en udbygningsaftale, jf. nedenfor i afs. 5).

3.4.4 Betaling for ekstern konsulentvirksomheds lokalplanarbejde

I NKO 447/2008 er der en åbning for, at kommunen efter § 13, stk. 3, kan kræve bygherrebidrag i form af betaling for, at en ekstern konsulent rekvireres til at udarbejde lokalplanforslag til det projekt, som bygherren ønsker iværksat.

NKO 447/2008 omhandler en naturklagenævnsafgørelse fra maj 2008 (også gengivet i **MAD.2008.1172**), om rækkevidden af kommunen forpligtelse til at fremme et lokalplanforslag iht. PL § 13, stk. 3. I NKO'en redegjorde Naturklagenævnet for kommunens handlemuligheder i den pågældende sag og anførte blandt andet, at kommunen i forbindelse med en udarbejdelse af et lokalplanforslag iht. § 13, stk. 3, ville have mulighed for at forlange teknisk bistand fra ansøgerne til planforslagets udarbejdelse, som også kunne bestå i, at **kommunen lod et konsulentfirma udarbejde et udkast til lokalplanforslag på bygherrens regning**.

I den kommenterede planlov fra 2013 (s. 361) stilles der spørgsmålstejn ved om denne forståelse er hjemlet i bestemmelsen. Det anføres dog også samme sted, at *"Det er muligt at Naturklagenævnets synspunkter harmonerer med kommunal praksis."* Det er antagelig korrekt, at denne fremgangsmåde anvendes i praksis.

Muligheden for at kommunen lader et eksternt firma udarbejde forslaget nævnes således også i Naturstyrelsens vejledning (s. 8), men det fremhæves samtidig, at det i givet fald må ske efter forudgående aftale med bygherren, jf. også forarbejderne, hvor det anføres, at *"bistanden især vil kunne tænkes at bestå i [...] efter nærmere aftale med kommunens tekniske forvaltning."*

Kommunen vil altså ikke ensidigt kunne beslutte at lade en ekstern konsulent udarbejde et lokalplanforslag og efterfølgende sende regningen til den uvidende bygherre. Det må endvidere anbefales, at kommunen i givet fald aftaler form og indhold af den tekniske bistand med bygherren før, at den eksterne konsulent påbegynder arbejdet med lokalplanforslaget.

3.4.5 Spørgsmålet om betaling for nødvendige undersøgelser mv.

Udover udarbejdelse af selve lokalplanforslaget vil det ofte være nødvendigt, at der gennemføres forskellige tekniske undersøgelser, som i sig selv kan være bekostelige.

Det kan eksempelvis være støjkortlægninger og -undersøgelser af hensyn til kommunens overholdelse af kravene i PL § 15a, eller miljømæssige undersøgelser, som er nødvendige for at afdække, om kravene i PL § 15b er opfyldt. Det kan ligeledes være påkrævet, at der foretages forskellige undersøgelser for at sikre, at lokalplanforslaget lever op til klimahensyn i eksempelvis kommuneplanen.

Der er således tale om helt nødvendige omkostninger, som led i udarbejdelsen af de pågældende forslag, og der vil endvidere ofte være tale om undersøgelser, rapporter mv., som nødvendiggør inddragelse af eksterne konsulenter, eksempelvis støjkonsulenter, og hvor udarbejdelsen af de forskellige rapporter mv. som nævnt ofte vil være ret omkostningstunge.

Ordlyden i § 13, stk. 3, 2. pkt., nævner ikke sådanne udgifter, og de er heller ikke nævnt i lovbemærkningerne. Jeg har heller ikke kendskab til klagenævnspraksis, hvor der er taget stilling til, om sådanne udgifter kan kræves betalt af bygherren.

Det forhold, at sådanne udgifter ikke er nævnt i bestemmelsen eller lovbemærkningerne, samt det forhold, at der er tale om nødvendige udgifter i forbindelse med myndighedsarbejdet, kunne tale for, at kommunen ikke kan overvælte disse udgifter på bygherren.

Modsat er der utvivlsomt hjemmel til at stille krav om, at bygherren fremkommer med et forslag til lokalplan, hvorfor det kan anføres, at det må antages, at der som led heri også kan stilles krav om, at bygherren i forbindelse hermed tilvejebringer de tekniske undersøgelser i form af rapporter mv., som er nødvendige for, at kommunen kan forholde sig til, om lokalplanforslaget lever op til lovgivningens krav.

Umiddelbart er det derfor min vurdering, at kommunen har den fornødne hjemmel til at kræve, at bygherren som led i kravet om bistand til planens udarbejdelse efter § 13, stk. 3, 2. pkt., kan stille krav om at bygherren også afholder udgifter til sådanne nødvendige undersøgelser og rapporter mv. Det er også min oplevelse, at det er det, som sker i praksis i mange kommuner. Min vurdering er dog med det forbehold, at der så vidt ses ikke foreligger klagenævnspraksis, hvor der er taget stilling til spørgsmålet.

3.4.6 Ikke betaling for udarbejdelse af miljørapporter iht. miljøvurderingsloven

Det følger af miljøvurderingslovens § 8, at myndigheden – dvs. kommunen ved udarbejdelse af lokalplaner – skal gennemføre en miljøvurdering med udarbejdelse og høring over en miljørapport, medmindre en miljøvurdering ikke er påkrævet iht. en screeningsafgørelse efter lovens § 10, jf. § 8, stk. 2.

Arbejdet med miljøvurdering af en lokalplan er en del af kommunens myndighedsarbejde efter miljøvurderingslovens afs. II om miljøvurdering af planer og programmer, og kommunen skal afholde udgifterne herved. Der findes ikke i miljøvurderingsloven en bestemmelse, som svarer til PL § 13, stk. 3.

Hvis der skal udarbejdes en **miljørapport**, kan kommunen derfor **ikke kræve, at bygherren skal stå for eller bekoste udarbejdelsen af denne rapport.**

Miljøvurderingslovens afs. III omhandler miljøvurdering af konkrete projekter (VVM), hvor der i nogle tilfælde skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (obligatorisk VVM for projekter iht. lovens bilag 1, hhv. VVM efter en screeningsafgørelse for projekter iht. lovens bilag 2). I modsætning til det, som gælder for miljørapporter ved *miljøvurdering af planer*, er det bygherren, som skal afholde udgifterne ved udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporter ved *miljøvurdering af konkrete projekter*.

Nogle gange gennemføres høringsprocessen for miljørapporten for planforslaget og miljøkonsekvensrapporten vedrørende det konkrete projekt, som der planlægges for, samtidig. Det fx ofte ved energianlæg for vindmøller, solenergi eller biogas. Da kravene til indhold af miljørapporten og miljøkonsekvensvurderingen på mange punkter (men ikke alle) er identisk, sker det i praksis, at der kun udarbejdes én vurdering, som således både gør det ud for miljørapporten vedrørende planforslaget og miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt. I disse tilfælde vil det være i orden, at det er bygherren,

som betaler herfor, således at kommunen kun betaler for de udgifter, som kun relaterer sig til miljøvurderingen af planforslaget.

Selv om fremgangsmåden med en "fælles" vurdering ikke er "ulovlig", vil det dog i de fleste tilfælde være anbefalelsesværdigt, at kommunen udarbejder en selvstændig miljørapport vedrørende planforslaget, og så kan udgifterne herved som anført ikke overvæltes på bygherren, ej heller selv om rapporten er udarbejdet af eksterne konsulenter (bestilt af kommunen).

4. Muligheden for at kræve sikkerhedsstillelse efter § 13, stk. 4

PL § 13, stk. 4, indeholder en særlig bestemmelse om de tilfælde, hvor en ejer ønsker et areal overført fra landzone til byzone. I disse tilfælde kan kommunen kræve (min fremhævelse):

*"at ejeren af arealet **stiller en af kommunen godkendt sikkerhed** for, at kommunen, hvis arbejdet ikke udføres, **kan få dækket udgifterne til tilvejebringelse af lokalplan og kommuneplantillæg**, samt [sikkerhedsstillelse imod ejerens krav om overtagelse efter PL § 47A]. Udgifterne til lokalplanarbejdet **kan kræves betalt**, hvis bygge- eller anlægsarbejdet ikke er påbegyndt inden 4 år efter at arealet er overført til byzone".*

Bestemmelsen giver ikke kommunen en ret til overfor bygherren at stille krav om betaling for udgifter ved udarbejdelse af planforslag, men alene en ret til at stille krav om sikkerhedsstillelse, som så i givet fald kan tilfalde kommunen, hvis lokalplanen ikke er realiseret inden for 4 år.

Hvis en lokalplan om overførsel af et areal fra landzone til byzone er i overensstemmelse med kommuneplanen, er denne et krav om sikkerhedsstillelse efter § 13, stk. 4, ikke så relevant, da kommunen her kan kræve bistand til lokalplanarbejdet direkte efter PL § 13, stk. 3, jf. ovenfor i afs. 3.

Hvis en overførsel af arealet fra landzone til byzone ikke er i overensstemmelse med kommuneplanen, men kræver såvel kommuneplantillæg som lokalplan, kan det være relevant at stille krav om sikkerhed efter § 13, stk. 4. Det kan i givet fald omfatte såvel udgifter til tilvejebringelse af lokalplanforslaget som det tilhørende kommuneplantillæg (hvilket der som anført i afs. 3.4.1 ikke er hjemmel til i § 13, stk. 3).

En afgørelse om, at kommunen kræver sikkerhedsstillelse iht. § 13, stk. 4, kan påklages til Planklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, dvs. om betingelserne for at kræve sikkerhedsstillelse er opfyldt.

Da § 13, stk. 4, alene angår en mulighed for sikkerhedsstillelse, er den i øvrigt ikke så relevant i forhold til det spørgsmål, som Hedensted Kommune har rejst.

5. Det særlige bidrag ifm. byudviklingsager efter planlovens kap. 5 a

5.1 Generelt om byudviklingsaftaler ifølge PL kap. 5a

Udover PL § 13, stk. 3, findes der i lovens kap. 5a også en hjemmel til, at kommunen i visse tilfælde kan opkræve bidrag fra private til kommunens lokalplanarbejde i forbindelse med byudvikling.

PL kap. 5a angår de såkaldte udbygningsaftaler ("*Aftaler om udbygning af infrastruktur samt betaling for visse kommuneplantillæg og lokalplaner*").

Ifølge bestemmelserne i kap. 5a har kommunen mulighed for at indgå en såkaldt udbygningsaftale med en grundejer om finansiering af infrastruktur, samt om finansiering af planlægningen herfor. Sådanne aftaler beror på frivillighed forstået sådan, at det er grundejeren, som skal rette henvendelse til kommunen om indgåelse af en sådan aftale, fx fordi grundejeren kan se en fordel i et givent infrastrukturanlæg, som kan forbedre værdien af grundejerens ejendom.

Udover kravet om frivillighed opstiller § 21b i kap. 5a nogle helt specifikke krav til, hvornår der kan indgås udbygningsaftale om grundejerens betaling for infrastruktur. Disse krav er beskrevet nærmere i Naturstyrelsens vejledning fra 2014, og kan ifølge § 21b, stk. 2, være relevant i tre situationer:

- a) Grundejeren kan finansieret forbedringer i infrastrukturen, der sikrer en højere kvalitet end den planlagte kommunale løsning (aftale om meromkostninger).
- b) Grundejeren kan bidrage økonomisk til et infrastrukturprojekt, som medfører at udviklingen af et planlagt byudviklingsområde mv. fremrykkes i kommunens tidsrækkefølge.
- c) Grundejeren kan finansiere et infrastrukturprojekt, som forbedrer udbygningsmulighederne i området, mod at kommunen udarbejder et nyt plangrundlag herfor.

Foruden aftale om grundejerens hele eller delvise betaling for den fysiske infrastruktur iht. § 21b, kan det også aftales, at grundejeren skal betale for den nødvendige planlægning i forbindelse hermed. Det fremgår af § 21c, som omtales nedenfor.

5.2 PL § 21c om en grundejers betaling af omkostninger ved planudarbejdelse

I en aftale om infrastruktur efter PL kap. 5a, er der i PL § 21c hjemmel til at aftale, at bygherren bidrager til planarbejdet. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"På opfordring fra en grundejer kan kommunalbestyrelsen indgå aftale med grundejeren om, at omkostningerne til udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan for udbygningsaftaler, jf. § 21b, stk. 1-3, afholdes af grundejeren."

Ifølge § 21c skal en sådan aftale således indgås på opfordring fra grundejeren og i tilknytning til en udbygningsaftale efter § 21b. Men hvis disse krav er opfyldt, går hjemlen i § 21c til at få betaling for omkostninger ved planarbejdet således videre end den ovenfor omtalte § 13, stk. 3.

Muligheden for at aftale betaling for bidrag efter § 21c omfatter i modsætning til § 13, stk. 3, ikke kun forslaget til lokalplan, men også eventuelle forslag til kommuneplantillæg.

Herudover fremgår det af lovbemærkningerne, samt Naturstyrelsens vejledning (afs. 4.5.2, s. 19-20), at også forvaltningens egen udarbejdelse af udkast til de planforslag, som bliver nødvendige som følge af aftalen, kan kræves betalt, dvs. forvaltningens arbejde ud fra en nærmere aftalt timetakst. Det vil endvidere kunne aftales, at kommunens omkostninger til eventuel trykning og annoncering mv. afholdes af grundejeren.

Det må herudover antages, at det kan aftales, at grundejeren skal afholde alle andre udgifter, som kommunen kunne have stillet krav om betaling for med hjemmel i § 13, stk. 3, jf. ovenfor i afs. 3.

Udbygningsaftaler om infrastruktur og aftaler om kommunens betaling for udarbejdelse af planforslag mv. i forbindelse hermed iht. § 21b og § 21c kan ikke påklages til Planklagenævnet. Det gælder også spørgsmål om manglende overholdelse af sådanne aftaler. Sådanne spørgsmål må afgøres af domstolene.

oooOooo

Vejle, 16. januar 2023

Jens Flensborg